

Všetička, František

Procházky veršem

Opera Slavica. 2011, vol. 21, iss. 1, pp. 47-48

ISSN 1211-7676

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/117650>

Access Date: 05. 03. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

jak se autorovi podařilo ukázat propojenost života a literatury. Zmínila také vztah V. Nabokova k Dostojevskému, který nazvala „zlou hrou“, neboť přestože Nabokov slovně Dostojevského odmítal, bez jeho odkazu by jako spisovatel nemohl existovat. A. Morávková připomněla práci D. Čyževského o „dvojnictví“, V. Krestovský hovořil o vývoji názorů M. Gorkého na Dostojevského, R. Hříbková zdůraznila autorovu schopnost empatie, která prohlubuje čtenářský zážitek, a spolu s H. Bartákovou se vyslovila pro využití Pytlíkova textu při vzdělávání studentů, M. Bubenikovou zaujala ukotvenost Pytlíkovy knihy v tradici českých interpretací Dostojevského, čehož výrazem se stala mj. série kreseb Vlastislava Hofmana z r. 1916, která Pytlíkovu knihu výtvarně doprovází.

V závěru R. Pytlík všem přítomným poděkoval za zájem o jeho knihu i za řadu podnětných názorů a poznámek. Zdůraznil, že odkaz F. M. Dostojevského je pro nás stálou výzvou k poznávání protikladnosti lidské duše.

Účastníci setkání odeslali blahopřejný dopis profesoru Radegastu Parolkovi k jeho prosincovým 90. narozeninám.

Miluša Bubeniková

Procházky veršem

Nepochybně existuje něco jako ženská poezie, jež je převážně pocitová a subtilní. Vše kolem nás poměruje citem a zjhlýma očima. Takovýto charakter mají rovněž verše Romany Więczaszek. Piše poezii a k básnické tvorbě podněcuje druhé.

Je autorkou dvou básnických sbírek, první se jmenuje Kruh (Krag), druhá Procházky veršem (Spacery wierszem). V první knížce převažuje záznam světa, v druhé se k záznamu připojuje úvahový prvek. Druhá z těchto sbírek je opravdovější.

Verše Romany Więczaszek mají přímočarý charakter, většinou neoplývají básnickými obrazy, jsou prosty metafor. Básniřčin způsob vyjadřování je stejně prostý jako názvy jejich děl.

Romana se narodila v Głuszyci u Wałbrzychu, bydlí a všechna její činnost je však spjata s Brzegem. V tomto městě učila na základní škole, v současnosti spolupracuje s listem Gazeta Brzeska, v Brzegu také založila a vede Literární klub učitelů písničích poezii. Vedení tohoto klubu není žádnou formální záležitostí, neboť se pravidelně schází a také edičně představuje. Redakční zásluhou Romany Więczaszek vydal Literární klub almanach Szukam obrazów wśród niepokojów (Hledám obrazy uprostřed nepokojů), do něhož jeho členové uložili své poetické práce.

Jednoho sezení klubu jsem se zúčastnil a vedle prezentace básní a písní mne zaujala naučná procházka březskou přírodou, kterou prováděl básniřčin kolega. Dodatečně jsem si potom uvědomil, že i její Procházky veršem mají převážně přírodní charakter. Ať už jde o procházky dlouhé nebo krátké (což jsou jednotlivé oddíly sbírky), prochází se především přírodou. Nejednou, žel, přírodou ohrožovanou.

Z přírody si Romana také volí svoji základní básnickou představu, jíž je – břiza. V Procházkách veršem jsou sice pouze tři básně, v jejichž titulu se objevuje břiza, ale počínaje první z nich (Dzięki bříze – Dzięki brzozie) prochází obraz tohoto stromu všemi ostatními až do konce sbírky, celkem devíti básněmi. Ve své podstatě tvoří jakýsi minicyklus,

v němž je bříza jednou teplá, jindy milovaná a v jednom případě dokonce samaritánská. Bříza je téměř vším, především však lékem, jak se praví v básni Březový lék (Brzozowe lekarstwo):

*Na wskroś uczciwie
zacząć trzeba
od zakamarków głowy*

*Potem odżywię ręce
i śmieszne paliczki*

*Dłużej zostanie przy sercu
niech diabli pochłoną dygotanie*

...
*Ve vsí slušnosti
třeba začít
od komůrek hlavy*

*Potom oživí ruce
a směšné články prstů*

*Déle se zdrží u srdce
necht' d'abli pohltní zimmici*

V bříze je tedy neobyčejná síla, řada z nich vyrůstá u Więczaszků na zahradě. Tento kult břízy není náhodný, neboť kdysi dávno – za třicetileté války – Švédové vypálili vesnici, kde sídlil autorčín rod. Ves zanikla a na jejím místě vyrostl březový háj. Na této skutečnosti (či legendě) by nebylo nic zvláštního, kdyby se o této rodové události básník ne dozvěděla teprve nedávno z nalezené kroniky. Oblíbenost břízy a tíhnutí k ní je však její dávnou záležitostí, nevědomou, podprahovou, kterou v sobě Romana nosila už od mladistvých let. Informace z rodové kroniky dala této oblíbě širší platnost. Ukotvila ji a scelila. Z přírodní vazby tohoto druhu se ostatně rodí nejen rodové a kulturní povědomí, ale také poezie.

František Všečička

Korespondence a dějiny slavistiky v Brně

Na žádost Komise pro dějiny slavistiky Mezinárodního komitétu slavistů zorganizovala Česká asociace slavistů spolu s Ústavem slavistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity ve dnech 4. a 5. května 2011 ve velké zasedací síni Rektorátu Masarykovy univerzity dvoudenní mezinárodní konferenci na téma Vývoj slavistiky v zrcadle epistulárního dědictví a jiných osobních dokumentů. Konference se zúčastnili vybraní účastníci, většinou členové komise a několik přizvaných hostů. Konference se konala pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje Michala Haška, primátora statutárního města Brna